

GENERALITAT DE CATALUNYA
INSTITUCIÓ DEL TEATRE

MEMÒRIA
DE
SECRETARIA

relativa als cursos 1934-35 i 1935-36

BARCELONA : ELISABETS, 12

GENER 1937

M E M Ò R I A
DE
S E C R E T A R I A

RELATIVA ALS CURSOS 1934 - 35 I 1935 - 36

GENERALITAT DE CATALUNYA
INSTITUCIÓ DEL TEATRE

MEMÒRIA
DE
SECRETARIA

relativa als cursos 1934 - 35 i 1935 - 36

BARCELONA, ELISABETS, 12
GENER 1937

CURS DE 1934-35

COMENÇA EL CURS

El començament de les classes d'aquest curs estava fixat per al dia 15 d'octubre. El dia 6 del mateix mes es varen produir les alteracions d'ordre públic derivades de la declaració política formulada públicament per l'honorable president de la Generalitat, senyor Lluís Companys. A conseqüència d'aquesta situació van ésser, de moment, suspeses totes les activitats de la nostra Institució. Però el dia 10 d'aquell mateix mes, el cap del Negociat de Cultura de la Generalitat ens va trametre l'Ordre, dictada el dia 8 pel nou president d'aquesta entitat regional, disposant la immediata represa del funcionament usual de totes les institucions d'ensenyament dependents d'aquella entitat. Per tant, en atenció que el començament de les classes ja s'havia anunciat per al dia 15 i aquest era molt proper a l'indicat en aquella Ordre, les aules varen començar a actuar, sense cap inauguració oficial, l'esmentat dia 15 del mes d'octubre.

LES CLASSES

En aquest curs es varen donar les mateixes classes de l'anterior, o sia les d'Actor i les d'Escenografia.

A les primeres varen inscriure's dotze alumnes, i a les d'Escenografia, els següents : tretze de primer curs; cinc de segon curs; cinc de tercer curs; i tres de quart curs.

PUBLICACIONS

Al mes de desembre va aparèixer un nou volum de la nostra «Biblioteca Teatral». Conté l'obra de Rimski-Kórsakov, *La Rondalla del Tsar Saltan*, traduïda pel nostre company Joaquim Pena.

Per bé que amb data endarrerida, es va publicar, després, un altre volum dels corresponents a la sèrie d'«Estudis.» S'hi reproduïx, considerablement augmentada, la conferència que Francesc Curet havia donat a la nostra Institució. Es titula, per tant, *Els teatres particulars de Barcelona en el segle XVIII.*⁶

La «Biblioteca Teatral» es va augmentar, el mes de març, amb un altre volum, que conté la traducció catalana, també de Joaquim Pena, de l'obra del mateix Rimski-Kórsakov, *La vila invisible de Kítej*, la primera edició de la qual es trobava exhaurida.

Al mes de juliol següent es va publicar la *Memòria de Secretaria*, corresponent als cursos de 1928-29 al de 1933-34.

ACTES PÚBLICS

Els actes públics d'aquest curs varen quedar reduïts a la conferència de Francesc Curet, sobre «Teatres particulars de Barcelona al segle XVIII.⁶», donada a la sala d'actes de la Institució, el divendres, dia 26 d'abril, a les vuit del vespre.

La dissertació del distingit conferenciant va cridar considerablement l'atenció del nombrós auditori i, després, de la premsa, per l'interès extraordinari de les dades històriques que va fer conèixer, car es refereixen a un dels períodes menys estudiats de la nostra història.

ORIENTACIÓ

Local

En virtut de l'acord municipal del 7 de juny del 1934, a què s'ha fet referència en la Memòria anterior, el conseller de Cultura i el director, senyor Alavedra, acompanyats de l'arquitecte municipal Ramon Raventós, varen fer una detinguda visita a l'edifici conegut per Palau de Projeccions, del Parc de Montjuïc, a fi de veure la manera d'habilitar-lo per a la Institució. De l'examen fet durant aquesta visita va resultar l'evidència d'algunes dificultats per a efectuar aquesta habilitació. Es va convenir, amb tot, que el senyor Raventós formularia un projecte i un pressupost.

El 6 d'octubre sobrevingueren els fets públics a què abans ens hem referit, i, en conseqüència, l'organització de la Generalitat va ésser totalment substituïda per un règim provisional establert el dia 7 d'octubre del 1934, i, des del 2 de gener del 1935, per un altre de transitori, que havia

establert una llei del Parlament espanyol i que va estar en vigència fins el 16 de febrer del 1936.

Per efecte del règim corresponent al primer d'aquests dos períodes d'interinitat, havia deixat d'existir el Patronat que regia la Institució; no hi havia conseller de la Generalitat encarregat de les funcions de Cultura; i, finalment, havia deixat d'ésser director de la Institució el senyor Joan Alavedra. Per tant, durant tot aquest temps la Institució va estar mancada de l'òrgan superior que havia de dirigir-la.

En primer lloc, l'arquitecte senyor Raventós va deixar en suspens l'encàrrec que havia rebut, relatiu a l'habilitació del Palau de Projeccions.

En segon lloc, els professors es varen creure obligats a resoldre per pròpia decisió tot el que fos necessari per al funcionament de la Institució, car, per altra part, aquest funcionament era exigit per les ordres de la superioritat a què abans s'ha fet referència.

El primer que en aquest pla varen decidir, fou que el professor més antic, senyor Enric Giménez, exercís les funcions directives, mentre subsistissin aquestes circumstàncies, i que s'anessin donant les classes en forma usual i corrent.

Més tard, varen haver de prendre una decisió sobre la inversió que s'havia de donar a les quantitats que figuraven en el Pressupost de la Generalitat, per a atencions de funcionament de la Institució.

Els professors varen tenir present que fins aquell moment l'acord que havia pres el Patronat i que estava pendent de realització, era el d'ampliació i nova estructuració de les classes.

Per tant, varen acordar que la inversió d'aquelles quantitats s'havia de moure dintre els límits o les finalitats d'aquest acord.

Com que no tenien facultats per a procedir al proveïment dels càrrecs de professors de les classes previstes en aquell pla, aquesta inversió no es podia destinar a res més que a posar el local en les condicions que l'efectivitat d'aquell pla exigia.

És cert que el local destinat a la Institució era aleshores el Palau de Projeccions, de Montjuïc, però és el cas que la Institució no n'havia pres possessió, que després de l'acord de l'Ajuntament cedint-lo a la nostra entitat, tant els professors com el Patronat havien reconegut que la instal·lació en aquell edifici oferia considerables dificultats, i que, com hem dit abans, l'arquitecte havia suspès el projecte d'habilitació.

Per tot això va ésser decidit d'invertir les repetides sumes en acondicionar i habilitar, per a la implantació d'aquelles classes, el local que la Institució segueix ocupant al carrer d'Elisabets.

A l'efecte, es va fer una primera instal·lació de la Biblioteca; es varen amoblar les aules de Declamació, es va enrajolar, ampliar i decorar el vestíbul i es va acabar de decorar la sala de conferències.

Ensenyaments

El dia 17 de desembre del mateix any 1934, en virtut d'una Ordre de l'esmentat president accidental de la Generalitat, fou nomenat director de la Institució el senyor Lluís Calvo i Lòpez.

Sota la seva presidència es va reunir, al cap de poc, el Claustre de Professors. Aquests li feren saber que el darrer acord que havia pres el Patronat era el d'ampliar les classes i que la Institució donés preferència a les seves activitats escolars. A conseqüència d'això, i de conformitat amb l'esperit d'aquell acord, el Claustre elevà proposta al president interí de la Generalitat, el qual va publicar, al *Butlletí Oficial* del dia 1.^r de maig, el següent Decret:

«Vistos els acords del Claustre de Professors de la Institució del Teatre relatius a l'ordenació dels ensenyaments d'aquesta Institució;

Atenent la conveniència de prendre aquelles resolucions que són necessàries per a l'efectivitat d'aquests acords;

A proposta del Departament de Cultura, de conformitat amb l'informe de Finances i en virtut de les facultats que m'han estat conferides,

He resolt:

Primer. — La Institució del Teatre de la Generalitat de Catalunya tornarà a portar el seu primitiu nom d'Escola d'Art Dramàtic, i tots els assumptes relacionats amb el seu funcionament seran resolts pel conseller de Cultura o qui tingui les seves facultats, el qual podrà assistir a les reunions del Claustre de Professors, amb qualitat de president.

Segon. — El quadre d'ensenyaments de l'Escola d'Art Dramàtic, des del començament del curs 1935-36, quedarà constituït en la següent forma: a) Actors dramàtics; b) Actors lírics; c) Escenografia; d) Dansa, i e) Recitació. Amb tot, es procurarà que els ensenyaments d'Actors lírics comencin dintre d'aquest mateix curs, per via d'assaig i amb matrícula franca; els de Dansa seran implantats en l'ocasió que hom consideri oportuna.

Tercer. — És designat l'actual professor de Declamació senyor Enric Giménez i Lloberes, per al càrrec de professor de les classes d'Actors dramàtics.

Quart. — És designat el mateix professor senyor Enric Giménez i Lloberes, per al càrrec de professor de les classes de Recitació.

Cinquè. — És designat el senyor Joaquim Montero per al càrrec de professor de les classes d'Actors lírics, el qual professor quedarà inclòs a la plantilla de personal de l'Escola d'Art Dramàtic en el moment en què cessi el període de la subvenció que actualment percep de l'Ajuntament de Barcelona.

Sisè. — És designat el senyor Enric de la Fuente per al càrrec de professor auxiliar de les classes d'Actors dramàtics.

Setè. — És designat el mestre Antoni Capdevila per al càrrec de professor músic de les classes d'Actors lírics; i

Vuitè. — La gratificació del professor de Recitació i els havers del professor auxiliar de les classes d'Actors dramàtics i del professor músic de les classes d'Actors lírics seran fixats oportunament pel Claustre de Professors i abonats amb càrrec a la partida 708 del Pressupost vigent de la Generalitat de Catalunya.

Barcelona, 20 d'abril del 1935.»

Local

Per altra part, el nou director va continuar aquelles obres d'habilitació començades per acord del Claustre de Professors, i, en efecte, durant el temps en què va exercir el càrrec varen ésser fetes, entre altres obres, les següents: independització del local de l'Escola primària instal·lada en el primer pis de la nostra casa, mitjançant la construcció d'una escala especial; construcció d'una escala nova per al segon pis, en substitució de la vella, que es trobava en estat de ruïna; renovació dels serveis sanitaris; obres de reparació de les humitats del local de les oficines i construcció del teatre per a l'aula de pràctiques escèniques, amb la qual cosa es va venir a realitzar, de fet, el projecte que el Patronat havia encarregat als arquitectes Rubió i Raventós.

El Museu

Algun temps després varen ésser novament creades les Conselleries de la Generalitat i, entre elles, la de Cultura, per bé que encara dintre el règim excepcional que, com hem dit, va durar fins el 16 de febrer del 1936.

El nou conseller de Cultura va publicar, al *Butlletí Oficial de la Generalitat* del 23 de juny del 1935, el Decret següent:

«Per Decret del 20 d'abril del 1935 fou substituïda la denominació

d'«Institució del Teatre de la Generalitat de Catalunya» pel seu primitiu d'«Escola d'Art Dramàtic».

La raó d'aquesta substitució era que el nom respongués, essencialment, al caràcter eminentment escolar que prenia la Institució en el projecte de reorganització de l'entitat, aprovada en el Decret de l'esmentada data.

Tenint en compte, però, que a més de l'obra docent, la Institució del Teatre ha d'atendre la seva missió, no pas secundària, de formar i créixer el Museu i la Biblioteca del Teatre, i per a facilitar des d'ara la reorganització de la Institució, en els seus diversos aspectes, que caldrà formular;

A proposta del conseller de Cultura i d'acord amb el Consell Executiu, Decreto:

Primer. — És substituïda la designació d'«Escola d'Art Dramàtic de la Generalitat de Catalunya» per la d'«Institució del Teatre de la Generalitat de Catalunya».

Segon. — El conseller de Cultura és autoritzat per a formular la reorganització de l'esmentada Institució, en els seus diversos aspectes, en la forma que cregui oportuna per a donar tota l'eficàcia a la seva actuació i perquè respongui plenament a la finalitat per a la qual fou creada.

Barcelona, 18 de juny del 1935.»

L'esperit d'aquesta disposició responia, com hom veu, a la idea que el Museu del Teatre continués a càrrec de la nostra Institució.

Per altra part, l'acord del Patronat, de retornar aquest Museu a la Junta de Museus, esmentat en la Memòria del curs anterior, va merèixer d'aquesta Junta, en la seva reunió del 8 de juliol del 1935, l'acord d'estimar que el repetit Museu havia d'estar a càrrec nostre.

Per tots aquests motius, el referit acord del Patronat va quedar sense efecte.

PERSONAL

Com ja s'ha indicat anteriorment, el 16 d'octubre fou destituït del seu càrrec de director el senyor Joan Alavedra (en virtut d'una disposició de caràcter general de la Presidència accidental de la Generalitat). Des del 19 del mateix mes aquest càrrec fou exercit interinament pel professor senyor Enric Giménez (en virtut d'acord del Claustre de Professors), i el 17 de desembre del mateix any fou nomenat director el senyor Lluís Calvo i Lòpez.

* * *

Amb data 24 de gener del 1935 l'Ajuntament es va adreçar a la Direcció de la Institució manifestant que havia confiat al senyor Joaquim Montero les lliçons d'una classe de caràcter teòric a la nostra Institució, i que aquest la donaria a compte de la corporació municipal.

* * *

Els nomenaments anunciats en el Decret del 20 d'abril del 1935, que hem transcrit anteriorment, no varen arribar a tenir efectivitat, perquè les facultats que per a això havia d'exercir el Claustre de Professors varen correspondre tot seguit al conseller de Cultura, el qual va desvirtuar l'essència d'aquella primera disposició amb el Decret, que també hem reproduït, del 18 de juny del mateix any.

INGRESSOS AL MUSEU DEL TEATRE

Durant aquest curs han ingressat al Museu del Teatre els següents donatius:

Del mestre *Joan Lamote de Grignon* : La partitura original de la peça «Andalusia» i tres volums relligats contenint una col·lecció de programes de concerts de la Banda Municipal.

De *J. Millàs-Raurell* : Una col·lecció de prospectes relatius a diverses institucions de teatre americanes.

D'*Andreu Bassas* : Catorze fotografies d'artistes d'òpera.

De *P. B. Tarragó* : Quatre fotografies d'unes representacions donades al teatre grec, de Montjuïc.

De *F. Rafell* : Làmina amb figurins de «La Mascota».

De *J. Vidal i Ventosa* : Dues fotografies del monument a Pitarra.

D'*Eusebi Bosch i Humet* : Diversos dibuixos relatius a instruments de música.

De *S. Alarma* : Deu retrats de l'escenògraf Miquel Moragas i un retrat (en disfressa) de F. Soler i Rovirosa.

De *J. Terrades* : Vint-i-nou litografies amb setanta-un retrats d'artistes espanyols; cinc de diversos figurins de teatre, i dos cartells de representacions teatrals.

A més, els teatres de Barcelona *Liceu, Principal, Romea, Novedades, Barcelona, Poliorama, Apol·ló, Espanyol* i *Còmic*, han lliurat tots els cartells il·lustrats que han publicat en ocasió de les respectives temporades teatrals.

INGRESSOS A LA BIBLIOTECA

En concepte de donatiu han ingressat a la Biblioteca:

De *Marc Jesús Bertran* : Vint-i-sis edicions curioses d'altres tantes obres de teatre.

Del *Museu del Teatre de Madrid* : El catàleg-guia de les seves col·leccions.

De *Joan Amades* : La seva obra «Putxinel·lis i Ombres Xineses».

De *Ramon Vilaró* : Vint-i-vuit biografies d'autors i actors lírics; vint-i-tres llibrets d'òpera, i cinc programes d'altres tants festivals wagnerians.

D'*Alfons Maseras* : Tretze llibrets d'òpera i l'obra «Entre bastidores».

De *Joan B. Amat i Aguilar* : Dissent llibrets d'òperes.

D'*Enric C. Ricart* : Nou llibrets d'òpera.

De *J. Pous i Pagès* : «La gran diada» (autògraf de la traducció catalana, feta pel donant).

De *J. Olives* : «El derecho y sus colindantes en el teatro de Alarcón», de N. Alcalà-Zamora.

D'*Alfons Par* : La seva obra «Shakespeare en la literatura española». (Dos volums.)

De *J. Gibert* : «Teresa», de Leopold Alas.

De *Hans Knudsen* : La seva obra «Wesennud Grundlegen das Theater-critik».

De *J. Tarrades* : «Œuvres», de Regnard; «El casament d'en Terregada», de Vallmitjana; «La gloria en el sentimiento», de Fernàndez; «El vigilante», de Soribe; «Un desafío» (anònim); «La mujer celosa», de Desforges; «La Fulgencia», de Rodríguez de Arellano; «The Prude's», de Jerome; «La lletja», de Rossinyol; «Rita la española», d'Escosura; «Dramas», de Víctor Hugo; «Tragèdies», de Racine; «Obras», d'Esriche; «Le Gussy», de Saint Georges; «La peste negra», d'Arbocourt, i «Curiosités théâtrales», de Fournel.

Per adquisició hi han ingressat:

«Volange» (Lavedan), «La Comédie Française» (Champion), «Teatro Grottesco» (varis), «Teatro ruso» (varis), «Teatro Social Norteamericano» (varis), «Cinquanta anys de vida literària» (Massó i Torrents), «Histoire du Costume» (Leloir), «Mon gran ami Shakespeare» (Lacy), «Eschyle» (Delcourt), «Les théâtres» (Lonkanski), «La vie théâtrale en province au XVIIIe siècle» (Fuchs), «L'évolution de la tragedie religieuse classique en France» (Loukovitch), «Georges de Porto Riche. Sa vie et sa œuvre» (Brugivans), «La réaction idealiste du théâtre, depuis 1890» (Knowles), Obres completes

de Santiago Rossinyol, «Vida azarosa de Lope de Vega» (Astrana), «Zorrilla comentador póstumo de sus biógrafos» (Rodríguez Marín), «Das europaische theater in mittebalter und in der renaissance» (Borchertll), «Vestits típics d'Espanya : Catalunya, Balears i València» (Ivori), «Memòries d'un llibreter català» (Palau) i «Historia de la Zarzuela» (Cotarelo).

OBITUARI

El dia 17 de febrer va deixar d'existir el conegut artista i escriptor Ernest Soler de les Cases, fill de l'il·lustre fundador del teatre català Frederic Soler (Pitarra) i autor d'algunes aplaudides obres dramàtiques. La Institució va honorar la seva memòria dipositant un ram de flors sobre el taüt. Els professors varen assistir a l'acte de l'enterrament.

VÀRIA

En l'acte de la inauguració del monument a Santiago Rossinyol, efectuat el dia 14 de juny, la Institució hi va estar representada pels senyors Enric Giménez, Joaquim Montero i P. B. Tarragó, els quals varen dipositar un pom de flors al peu del monument.

CURS DE 1935-36

COMENÇA EL CURS

El curs 1935-36 va començar el dia 7 d'octubre, sense cap acte de caràcter públic.

LES CLASSES

Les classes d'aquest curs varen ésser les mateixes de l'anterior. En les d'Actor hi va haver una matrícula de 19 alumnes, i en les d'Escenografia, la següent : primer curs, 19; segon curs, 5; tercer curs, 3, i quart curs, 7.

PUBLICACIONS

En el mes d'abril es va publicar el volum de la sèrie d'«Estudis», titulat *De l'homenatge a Apel·les Mestres*, que conté la conferència donada per Joaquim Montero a la nostra Institució, en ocasió d'aquest homenatge i la que va llegir Manuel Marinello en l'acte d'ésser lliurada a l'artista la Medalla de la Ciutat.

ACTES PÚBLICS

Havent-se normalitzat una mica la situació general que durant el curs anterior es caracteritzava per una evident sensació d'interinitat, les circumstàncies foren més favorables per a organitzar actes de la naturalesa a què es refereix aquest apartat.

És cert que en bona part del temps corresponent a aquest curs, la Institució va continuar sense director en propietat i sense Patronat. Però els professors col·lectivament anaven acordant iniciatives i aquestes eren proposades al conseller de Cultura i realitzades després de la seva conformitat.

Conferència de Josep Gregor. — El primer acte públic va ésser la conferència del director del Museu del Teatre de Viena, professor Josep Gregor, donada el dia 24 d'octubre, en la qual va exposar detalladament l'organització i el contingut de la institució que dirigeix. Les seves paraules foren il·lustrades amb diverses projeccions. A aquest acte el conseller va delegar la seva representació en el nostre company Joaquim Pena, qui féu la presentació del conferenciant.

Homenatge a Apel·les Mestres. — El segon va ésser l'homenatge a Apel·les Mestres. Va tenir lloc dels dies 15 al 30 de novembre i, de fet, es va articular amb el que aquells dies li va retre tot Catalunya, amb motiu d'haver acomplert els vuitanta anys d'edat.

El dia 15 va tenir lloc el primer dels actes que constituïren l'aportació de la Institució a l'homenatge. Va ésser una sessió dedicada a l'insigne artista. A la presidència hi prengué seient l'homenatjat, i al seu costat el nostre company Joaquim Pena, qui en nom i representació del conseller de Cultura va obrir l'acte amb un breu discurs. Seguidament el professor de la Institució, senyor Joaquim Montero, va pronunciar una conferència sobre l'obra i la personalitat d'Apel·les Mestres. La seva peroració fou il·lustrada amb recitacions de poesies d'Apel·les Mestres, a càrrec del professor de les nostres classes senyor Enric Giménez i dels alumnes de les mateixes classes senyoretes Teresa Gonzàlez, Montserrat Bogudà i Maria Soler, i amb la interpretació de cançons originals del mateix autor pels eminents artistes Mercè Plantada i Emili Vendrell, acompanyats al piano pel mestre Pere Vallribera. L'acte fou radiat per l'emissora «Ràdio Barcelona».

A continuació fou inaugurada, en una de les sales de la Institució, una exposició de figurins de teatre i d'originals autògrafs d'obres escèniques d'Apel·les Mestres, que formen part de les col·leccions del Museu del Teatre. Els figurins corresponien a les obres *Clorinda*, *Los Pirineos*, *Flors de Cingle*, *La viola d'or* i *Els Miquelets d'Olesa*, amb un total de vuitanta-vuit originals. Els autògrafs eren els de les obres *Un Malalt*, *La senyoreta*, *L'avi*, *Tres i no res*, *A l'aigua!*, *La gropada*, *Picanyol*, *La Rosons*, *Pierrot lladre*, *Joan de l'Ós*, *Liliana*, *L'home dels arços*, *Una vegada era un rei...*, *La viola d'or*, *Margaridó*, *La presentalla*, *Els sense cor*, *L'estiuet de Sant Martí* i *Nim d'àligues*. A més, hi havia una sèrie de retrats anecdòtics de l'homenatjat i de records personals

seus. D'aquesta exposició se'n va publicar un catàleg. Va estar oberta al públic fins el dia 30 de mateix mes.

El darrer dels actes d'aquesta participació a l'homenatge va consistir en inaugurar el teatre de pràctiques escèniques amb la representació de l'obra d'Apel·les Mestres *La presentalla*. Aquesta representació va tenir lloc el diumenge, dia 22 de desembre, a les cinc de la tarda. La varen dirigir els professors Enric Giménez i Joaquim Montero i va ésser efectuada pels alumnes senyoretetes Gonzàlez i Bogudà i senyors Llopart, Coves, Cirés, Guàrdia, Alavedra, José, Feliu, Teixidor i Costal. El decorat va ésser executat per l'alumne de les nostres aules d'Escenografia senyor Ramon Picó, sota la direcció del professor d'aquests ensenyaments Salvador Alarma. Abans de començar la representació, el nostre company Joaquim Montero va adreçar la paraula al públic per a fer la presentació dels novells artistes. La representació va ésser presenciada per l'homenatjat.

Tricentenari de Lope de Vega. — L'any 1935 era el del tricentenari de Lope de Vega. La Institució va prendre part a aquesta celebració amb una sessió que va tenir lloc a la seva sala d'actes el dia 6 de desembre i que va consistir en una conferència del catedràtic senyor Manuel de Montoliu, sobre el tema «El sistema dramàtic de Lope de Vega». Els fragments del gran poeta castellà, que el conferenciant adduïa, eren recitats per alumnes de les nostres aules d'actor.

Conferència i exposició Lleó Fontova. — La família de l'insigne actor català, actualment resident a Buenos Aires, s'havia adreçat, algun temps enrera, al conseller de Cultura de la Generalitat, senyor Ventura Gassol, expressant-li el seu propòsit de donar a la Institució del Teatre una col·lecció d'autògrafs, llibres i records personals del famós comediant. Aquest propòsit va ésser portat, després, a realitat pels bons oficis del senyor Ramon Vilaró, el qual, juntament amb els senyors J. Riera i Puntí, Gràcia B. de Llorens, Pius Aries i Magí Valls, va tenir la representació legal dels donants per a formalitzar el lliurament d'aquesta valuosa col·lecció. Acomplertes les formalitats consegüents, la Institució va decidir exposar al públic el donatiu i celebrar, amb aquesta ocasió, una sessió a honor de Lleó Fontova.

Aquesta sessió va tenir lloc el dia 24 de gener, sota la presidència d'Adrià Gual, qui ostentava la representació del conseller de Cultura, senyor Lluís Duran i Ventosa, i el reputat historiador de teatre català Josep Artís hi va donar una conferència, sota el tema «Semblança de Lleó Fontova», que fou una interessant aportació a la biografia del gran actor de la nostra escena.

Després de la conferència es va inaugurar l'exposició de la col·lecció

donada pels fills de l'inoblidable artista. L'acte inaugural va començar amb la lectura del següent discurs del senyor Ramon Vilaró:

«Senyores i senyors:

Les relacions patriòtiques que m'uneixen amb els catalans d'Amèrica, i especialment amb els de la República Argentina, han fet que pogués lligar una gran i cordialíssima amistat amb els familiars del que un dia fou gran actor del teatre català, En Lleó Fontova.

Els familiars del gloriós artista, malgrat els anys que han viscut allunyats de la nostra terra, s'han mantingut dintre la més pura idealitat catalana, i mentre en el seu cor vivia encesa la flama de l'amor filial, a l'uníson vibrava potent i enardidor el sentiment de catalanitat tan pur i arrelat en l'ànima, com en els dies gloriosos de llur progenitor.

Si en deixar la pàtria els familiars de Lleó Fontova s'emportaren tot el que en esperit representava la vida de l'artista, fent-los a tota hora present el record inefable d'aquella Catalunya i d'aquell teatre on el seu pare es va moure, creant figures, dintre de les quals esbatega la vida d'un passat, d'un present i d'un esdevenidor ple d'esperances, avui en part realitzades, a mesura que els anys passaven la temença que un dia tots aquells records — desapareixent ells — corrien el perill de caure en mans forasteres i orfes d'aquella sensibilitat que tots els tresors de valor artística necessiten, els feia escriuir i pensar en la responsabilitat que incorrien davant de la memòria de llur pare i de Catalunya.

Seguint aquell misteri que ens empeny a fer les coses, guiats per un imperatiu que no sabem d'on ve, els familiars de Lleó Fontova se sentien impulsats a renunciar a tot allò que tenien del seu pare i pensaven que a Catalunya sempre hi hauria un nucli de persones atent a acollir el primer crit, la primera veu que en sentit de recobrament dels records personals del gran actor deixessin volar per damunt de la mar, encara que ho fessin a mitja veu, porugament i temerosos que els fugissin de les mans aquells bocins vivents d'història que eren el principal llegat de la glòria paterna.

Conegut l'estat d'ànim en què respecte al donatiu es trobava la família Fontova, no es fa difícil comprendre la llarga gestació d'un determini decisiu que acabés amb els dubtes i el natural afany de possessió, que els privava de resoldre allò que durant tants anys havia estat per a ells un dubte turmentador.

Finalment, la llum es feu viva i el generós acord vingué quan la Institució del Teatre de la Generalitat de Catalunya, ja en funcions actives, i amb personal apte i competent, oferia als catalans la garantia absoluta que els donatius que en aquesta Institució fossin lliurats serien posats als ulls i a

l'estudi de les generacions venidores amb aquell amor que els homes posen als llegats que porten a la cultura pàtria no sols un record, sinó una cosa viva i palpitant : no una cosa morta, sinó allò que representa una fita gloriosa on les joventuts que es renoven emmenant els passos vers un camí de selecció en l'art que es proposen seguir, poden trobar un exemple; fent encendre en llur pit una flameta d'aquell orgull tan noble que ajuda a fer forts els homes amb desigs d'ésser quelcom i que saben llegir en el llibre de les grans virtuts i de les fermes voluntats.

Quan la família Fontova va veure això clar, amb el cor il·lusionat i pensant que el donatiu posaria a bones mans aquells venerats objectes, els quals anirien a emprendre una nova vida, no dubtaren ni un moment, i fou aleshores quan la col·lecció Fontova emprengué el camí de retorn a la pàtria.

La família de Lleó Fontova, enviant els objectes que són un record vivent de la vida artística de llur pare, fa obra patriòtica, i més, quan en la lletra que envia el detall dels objectes, i després d'un paràgraf ple d'emoció i amor al nostre teatre, ens diu : "voldríem que aqueixos objectes que són per a nosaltres un tresor i que posats a les fredes sales d'un Museu perdran tot aquell calor de família que fins ara han tingut, presentats davant dels que sàpiguen apreciar-los en tota la justa valor que tenen, sentin un nou escalf, veient com altres aportacions els van a fer companyia i ajuden a fer possible que els que es dediquen al teatre i veuen l'obra profitosa que en sentit artístic o patriòtic hi pot fer al nostre poble, els estimin com els hem estimat nosaltres".

En aquestes justes paraules i en el moment de fer, en nom de la família de Lleó Fontova, el lliurament a la Institució del Teatre de la Generalitat de Catalunya de tot allò que per a nosaltres representa l'ànima del gloriós actor, ajuntem els nostres desigs perquè tots els que tenen records d'aquell temps gloriós del teatre català imitin el gest ennoblidor dels fills del gran artista i lliurin a aquesta casa acollidora tot allò que porti a la cultura teatral de casa nostra l'espiritualitat que ara més que mai necessita per fer-se forta i digna del temps en què vivim. Sempre hem estimat el teatre com a argument de catalanització del nostre poble, en la qual cosa hem recolzat primordialment la nostra fal·lera, i com més el veiem abismat en la vida miserosa que porta, ens en sentim ferits, i en la dolor que experimentem posem l'esperança d'una renaixença pastada amb un material únic i que no és altre que aquell que es forma amb l'entusiasme, la voluntat i un esperit de superació abnegada i francament patriòtica.»

A aquest discurs va contestar el representant del conseller amb unes

paraules de gratitud per la generositat del donant i d'elogi per la bona memòria de Lleó Fontova.

A l'exposició hom podia admirar vuitanta-tres retrats d'altres tantes interpretacions escèniques de Fontova; un bust en guix del mateix artista, obra de Rossend Nobas; vint-i-vuit objectes curiosos del seu ús i de regals fets a l'aplaudit actor en ocasió de funcions a benefici; els autògrafs de totes les obres que ell havia escrit per al teatre; una sèrie notabilíssima de notes, també autògrafes, d'una vàlua biogràfica extraordinària; retalls de premsa relatius a la seva actuació escènica; i, entre altres objectes de no menys interès, una vintena de volums contenint obres de teatre català dedicades per llurs autors al gran intèrpret. L'exposició va continuar oberta al públic fins el dia 1.^r del mes de febrer.

Homenatge a Santiago Rossinyol. — S'apropava la data en la qual cada any es commemora el traspàs de Santiago Rossinyol. La Institució va creure adient escollir una obra seva per a la segona representació del seu teatre de pràctiques escèniques. I a l'efecte, el dia 22 de març del 1936, va ésser representat en aquest escenari íntim el drama en tres actes *Cors de dona*. Com l'anterior, fou dirigit pels professors Enric Giménez i Joaquim Montero. L'interpretaren els alumnes senyoretetes Bogudà, Gotzems, Soler, Virgili, Massot, Ceballos i Torents i senyors Cirés, Coves, Alavedra, Guàrdia, Costal i Cabré. El decorat fou executat pels alumnes de les classes d'Escenografia senyors Gatell i Vallvé, sota la direcció del professor Salvador Alarma.

S'escaigué l'avinentesa que el llorejat escultor Enric Clarassó va oferir a la Institució l'original del bust de Rossinyol que figura en el monument que li havia estat erigit l'any anterior als jardins de Montjuïc. Fou decidit de col·locar-lo en un lloc d'honor de la nostra casa. I per a portar a cap aquesta decisió, el dia 19 de juny, data de l'aniversari de la mort de l'artista, vàrem celebrar una sessió a honor seu. El pulcre prosista Prudenci Bertrana va donar una conferència titulada «En Rossinyol que jo he tractat». Fou una emocional evocació de l'insigne artista, que fou escoltada amb constant interès per les distingides personalitats que ompliren la nostra sala d'actes, entre les quals ocupava el lloc d'honor que li corresponia la senyora Lluïsa Denís, vídua de Rossinyol. Acabada la dissertació, fou solemnement inaugurat el bust que es troba col·locat sobre pedestal de marbre en el vestíbul del nostre estatge. En el moment de la inauguració, el director, Joan Alavedra, que ostentava la representació del conseller de Cultura, senyor Gassol, pronuncià unes paraules d'agraïment pel donatiu de l'autor del bust i d'admiració a l'obra de l'artista la memòria del qual s'honorava amb aquella cerimònia.

Homenatge a Enric Morera. — La Institució tampoc no podia deixar de

donar el seu tribut a l'homenatge que aleshores s'estava organitzant a honor del mestre Morera. L'autor de tantes valuoses pàgines musicals ha aportat la seva inspiració a l'obra escènica amb assenyalat relleu i sorollós èxit. Aquest aspecte de la seva brillant i copiosa producció no podia ésser oblidat per la nostra entitat. Ens apressàrem, doncs, a testimoniar-li la nostra admiració, i a aquest efecte vàrem organitzar la sessió que va tenir lloc el dia 27 de juny, poc abans d'acabar les tasques del curs.

En aquesta sessió, el nostre company Joaquim Pena va donar a conèixer un notable estudi del gran músic, sota el tema «El mestre Morera». I no cal dir que l'obra de l'artista hi és jutjada amb el reconegut talent del crític.

La segona part d'aquesta sessió va ésser especialment interessant. Es varen estrenar les dotze composicions que el mestre havia acabat de compondre. Són dotze cançons aplegades sota el títol *Dotze cançons del llibre de la Pàtria*, la lletra de les quals és original de J. Vives i Miret, precisament ex-alumne de la nostra Institució. Donaran idea de llur significació els títols respectius, que són els següents: *Cant primerenc*, *El comte Guifre*, *El comte Berenguer*, *L'alt rei En Jaume*, *Pere el gran*, *L'orientada*, *Casp*, *Pena per joia*, *Joan Colom, 1640* i *L'onze de setembre*.

La interpretació va anar a càrrec de l'eminent cantatriu Concepció Badia d'Agustí i del reputat pianista Alexandre Vilalta. Fou radiada per les dues emissores.

A l'estrada presidencial, a més de l'homenatjat, prengueren seient alguns membres de la Comissió organitzadora de l'homenatge. Per cert, que per haver començat aleshores la temporada d'estiu i haver sobrevingut, després, els esdeveniments públics del mes de juliol, l'homenatge ha restat de fet suspès, no havent-se realitzat cap més acte que el que va celebrar la nostra Institució.

Sessió de fi de curs. — Per últim, el dia 12 de juliol, va tenir lloc aquest acte, amb el qual vàrem cloure les activitats del curs. Es va celebrar en el teatre de la nostra aula de pràctiques escèniques. En primer lloc diversos alumnes de les classes d'Actor varen representar altres tants personatges dramàtics, i recitaren fragments de les obres a les quals corresponen. Els alumnes intèrprets foren: Josep Costal, Joan Martí, Daniel Cabré, Ramon Coves, Pere Rigol, Teresa González, Hortènsia Massot, Maria Soler, Emili Peradalta, Josefa Borràs, Montserrat Bogudà, Josefa Virgili, Artur Cirés, Maria Gotzems i J. Alavedra i Estivill.

A continuació es representà a l'escenari la famosa obra de Camprodon, *La Teta gallinaire*, pels alumnes senyoreta González i senyors Rigol, Martí,

Coves, Costal i Cabré, sota la direcció dels professors Enric Giménez i Joaquim Montero. El decorat era obra de l'alumne de les classes d'Escenografia Ramon Picó, executat sota la direcció del professor Salvador Alarma.

Finalment es va inaugurar una exposició dels treballs realitzats durant el curs pels alumnes de les classes d'Escenografia. L'exposició era dividida en tres seccions : una de problemes de perspectiva (geomètrics, perspectiva general i perspectiva escenogràfica); una d'escenografia, formada per una sèrie de projectes-plans i de maquetes corpòries, i una altra d'apunts, en la qual hi havia nombroses obres al llapis, a la ploma, al carbó, a l'aquarel·la i a l'oli. Va estar oberta al públic fins el dia 18.

ORIENTACIÓ

Reposició del Patronat

Des del 6 de setembre del 1935, data en què va ésser acceptada la dimissió del càrrec del director senyor Lluís Calvo i Lòpez, fins al 6 de març del 1936, en què fou reposat l'antic Patronat, la Institució va tornar a funcionar per acords del Claustre de Professors.

Per aquests acords es varen celebrar els actes públics compresos dintre les dues dates esmentades, que s'han ressenyat més amunt i es varen continuar també les obres d'habilitació i amoblament del local; les aules foren dotades de material i de mobles i fou habilitada una de les dependències per a exposicions monogràfiques.

Al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* de l'11 de març va aparèixer la següent Ordre del conseller de Cultura:

«Per tal que la reorganització de la Institució del Teatre, que tenia preparada el seu Patronat, pugui ésser realitzada per les mateixes persones que varen estudiar i redactar el projecte d'aquesta reorganització,

He resolt:

Des d'aquesta data el Patronat de la Institució del Teatre estarà constituït per les mateixes persones que foren designades pel Consell executiu amb dates del 9 de juny del 1931 i 18 de gener del 1932.

Barcelona, 6 de març del 1936.»

En conseqüència, va tornar a quedar format l'anterior Patronat en la forma següent : President, Ventura Gassol i Rovira, conseller de Cultura; Vocals : Pere Coromines i Muntanya i Joan Puig i Ferrater, diputats al Parlament català; Pompeu Crehuet i Pardas i Josep Millàs-Raurell, veïns, i Lluís Masriera i Rosés, representant de la Junta de Museus.

Aquest Patronat es va constituir el dia 2 d'abril immediat.

Li fou comunicat tot el que el Claustre de Professors havia acordat i realitzat durant els dies en què la Institució no tenia direcció normal, i va acordar donar-hi les seves conformitat i convalidació.

El Museu

En aquesta reunió el conseller va assentar el principi que la Institució s'havia d'orientar en el sentit d'ésser com una acadèmia d'estudis del teatre i òrgan superior, del qual havia de disposar la Generalitat per a totes les atencions que presti a la vida del teatre a Catalunya. Per aquest motiu es va entendre que havia de continuar en suspens l'acord de retornar el Museu del Teatre a la Junta de Museus. Per això mateix, l'Ordre referida no solament reposava en els seus llocs del Patronat a les persones que havien estat directament designades per la Generalitat, sinó a la que en formava part per designació de la Junta de Museus a causa d'haver passat a la Institució el dit Museu del Teatre.

Després de la defunció del primer encarregat del Museu, senyor Marc Jesús Bertran, la Direcció havia disposat que l'encarregat de la Biblioteca i els Arxius, senyor Joaquim Pena, es fes càrrec dels serveis del Museu i donés compte de l'estat dels treballs d'inventari, així com dels materials que formen el dit Museu.

El senyor Pena va procedir pacientment al compliment d'aquesta ordre, i davant les dificultats en què es va trobar per a aclarir aquesta situació, va efectuar un inventari complet dels esmentats materials, a fi que hom pogués tenir coneixement exacte de la situació actual, i partir, des d'aleshores, d'un punt cert i concret.

Aquest és el primer inventari complet que fins ara s'ha fet d'aquest Museu, i, juntament amb l'ofici en el qual s'expliquen aquelles dificultats, fou lliurat a la Direcció el dia 15 de maig del 1936.

D'acord amb l'orientació assenyalada pel conseller en aquella reunió, el Patronat va acordar, en una altra sessió, redactar un projecte de reorganització, a base d'ampliar el nombre dels seus components, de manera que per la significació personal de cada un d'ells, el conjunt constituís una acadèmia del teatre i la fidel representació de tots els elements relacionats amb l'art dramàtic. Sobre això es va deliberar en diverses reunions del Patronat, però el senyor Millàs va opinar constantment que la realització d'aquest propòsit no era urgent, i no es va arribar a adoptar cap resolució definitiva.

Ensenyaments

El Patronat es va ocupar amb més detenció del propòsit de portar a realitat el projecte d'ampliació i nova estructuració d'ensenyaments que havia estat aprovat durant l'etapa anterior. En la reunió del 19 de juny es varen llegir les minuts dels decrets que caldria publicar convocant els concursos per a la provisió de les noves places de professor previstes en aquell pla.

Local

Pensant en la immediata realització d'aquestes activitats pròpiament escolars i en les dificultats econòmiques que presentava l'habilitació del Palau de Projeccions, de Montjuïc, hom va acordar desistir de la utilització d'aquest edifici i continuar en el local del carrer d'Elisabets, per bé que amb el propòsit d'anar-lo dotant i ampliant a mesura que fos possible.

Fou amb subjecció a aquest criteri, i en virtut de l'acord pres pel Patronat en la seva reunió del 15 de maig, que es va acabar l'ampliació de les aules d'Escenografia, a les quals es destina des d'ara la totalitat del segon pis de la nostra casa, i es va instal·lar, de cap i de nou, la de Maquillatge.

PERSONAL

Per Ordre del conseller de Cultura del 6 de setembre fou acceptada la dimissió que havia presentat el director, senyor Lluís Calvo.

Immediatament va tornar a assumir la direcció amb caràcter accidental, i també per acord dels professors, el professor senyor Giménez.

* * *

El 25 de novembre el Conseller de Cultura va dictar la següent Ordre:
«El nom d'Adrià Gual representa, en el procés del nostre teatre, la incorporació de les tendències noves, en el moment en què corria el risc de recloure's dintre un marc limitadíssim. Vol dir també la voluntat de fer arribar a la nostra escena els experiments de més categoria del teatre universal, i,

sobretot, l'aspiració d'aconseguir, a base de grans obres, una interpretació i una posta en escena perfecta.

Aquesta tasca — al costat de la seva tasca admirable d'autor — ha estat duta a terme durant molts anys amb la mateixa inquietud en què era iniciada i amb un esperit d'exigència i de perfecció, que no ha defallit en cap moment.

La nostra escena deu a Adrià Gual, en primer lloc, unes obres que hi són incorporades definitivament, la formació d'un gran nombre d'actors i unes realitzacions acuradíssimes, que han obert camins nous en la nostra tradició teatral.

Tota aquesta obra li ha dat, no solament una autoritat indiscutida, sinó que ha posat a les seves mans una documentació de primer ordre sobre el nostre teatre i sobre les influències que ha rebut dels teatres estrangers.

És per això que en el moment actual del teatre català, en què una bibliografia del qual es fa imprescindible per a estimular-ne la continuïtat i la instauració definitiva, el nom d'Adrià Gual té, per a realitzar aquesta tasca, totes les garanties.

La formació d'una bibliografia del teatre català ha d'ésser, no pas obra d'una improvisació, sinó d'una coneixença profunda i minuciosa, que pot ésser aconseguida només a base d'uns anys d'haver viscut la seva mateixa vida, d'haver seguit i intervingut el seu procés i d'haver-ne estudiat els seus orígens. Aquesta obra, en definitiva, ha d'ésser el fruit d'un estudi documentadíssim, que permeti de veure l'evolució del teatre de Catalunya a través de les diverses circumstàncies, de les múltiples influències que ha rebut, i de situar tot allò que integra la seva autèntica tradició.

Vista, doncs, la instància del senyor Adrià Gual, del 8 del corrent mes de novembre, en la qual proposa detalladament un projecte de *Bibliografia completa de Teatre Català*, el qual projecte comprèn una tasca a fer durant quatre anys; una tasca ja feta, de recerca d'antecedents per a poder començar amb profit aquesta obra, i unes despeses, a justificar, per a poder comptar amb alguna col·laboració i realitzar algun viatge, tota vegada que caldria consultar arxius i biblioteques de fora, especialment en allò relatiu a materials dels segles XIIIe i XVIIIe, bibliografia de la qual podria fer-se després una edició, i la venda d'aquesta podria produir beneficis;

Atès que el projecte del senyor Adrià Gual, si bé mereix l'ajut d'aquesta Conselleria, ha de cenyir-se, pel que fa referència a la seva execució, a les possibilitats del Pressupost en vigència, i ha de subjectar-se a unes garanties que cal establir;

Per totes aquestes consideracions, doncs,

He resultat:

Primer. — Encarregar al senyor Adrià Gual, atesa la seva tasca de sempre al servei del teatre català, una bibliografia completa del nostre teatre, que compregui des dels seus orígens fins al moment actual.

Segon. — Per a gratificar-lo de la feina de redacció i de recerca que implica la bibliografia esmentada, és concedida al senyor Adrià Gual la quantitat de 500 ptes. mensuals, amb l'obligació de donar compte trimestralment dels treballs efectuats.

Tercer. — Tenint en compte que abans de començar la redacció d'aquest treball, l'escriptor al qual és confiat ha de tenir a les seves mans una documentació copiosíssima, que implica l'esforç i el treball constant de molts anys, i que ha realitzat una labor que cal indemnitzar, és concedida a senyor Adrià Gual la quantitat de 1,500 ptes., com a pagament d'aquesta tasca prèvia, i

Quart. — Les quantitats a què fan referència els apartats anteriors seran fetes efectives amb càrrec al cap. VI, art. 4.^t, part. 708, subpartida II, de l'anex IV del Pressupost de la Generalitat, actualment en vigència.»

Aquesta Ordre va ésser aclarida per la que es reproduïx a continuació, signada pel mateix conseller el dia 3 de gener:

«Per Ordre d'aquesta Conselleria, del 25 de novembre darrer, s'encarregava, atesa la seva tasca de sempre al servei del teatre català, al senyor Adrià Gual una bibliografia completa del nostre teatre, que compregui des dels seus orígens fins al moment actual.

L'esmentat senyor Adrià Gual, en comunicació del 31 de desembre darrer, fa present que, donada l'extensió a què es presten els continguts exposats en la petició que va formular en el seu dia, especialment en ordre crític i investigador, el títol de *Bibliografia completa del Teatre Català* no respon exactament a la seva veritable finalitat, ni a la tasca que realitza, i creu que hauria d'ésser substituït pel de *Bibliografia comentada i crítica del Teatre Català*.

Com sigui que el mateix senyor Adrià Gual, en la seva proposta anterior, ja feia constar que la bibliografia proposada comprendria, al costat de la nota netament bibliogràfica, un esbós d'arguments i assaigs crítics i biogràfics d'aquelles obres i d'aquells autors que s'hi prestin, és indubtable, per consegüent, que en lloc de realitzar una bibliografia a tipus d'inventari, passa a ésser, el seu treball, un assaig crític, com ampliació dels elements bibliogràfics que té al seu abast;

Per aquestes consideracions, doncs, i de conformitat amb la proposta que ha estat formulada,

He resolt:

Que s'entengui aclarida l'Ordre d'aquesta Conselleria, del 25 de novembre darrer, per la qual s'encarregava al senyor Adrià Gual, atesa la seva tasca de sempre al servei del teatre català, una bibliografia completa del nostre teatre, que compregui des dels seus orígens fins al moment actual, en el sentit que l'obra que ha de realitzar és una *Bibliografia comentada i crítica del Teatre Català.*»

Les disposicions que acabem de transcriure no es relacionen directament amb la Institució, i segurament per aquest motiu no li foren comunicades. Però en posar-les en pràctica, la Intervenció de la Generalitat va assenyalar les consignacions del Pressupost corresponents al funcionament de la Institució per al pagament dels honoraris que s'hi preveuen.

En aquestes condicions, la tasca encomanada al senyor Adrià Gual va resultar legalment a càrrec de la Institució. I, en conseqüència, la Direcció no va poder fer, de moment, altra cosa sinó esperar que el senyor Gual li donés compte de la tasca que li havia estat encomanada.

* * *

En virtut d'una disposició de caràcter general del 14 de març, publicada al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* del 17 del mateix mes, el conseller de Cultura va dictar, el dia 31 d'abril, la següent Ordre:

«Reposar en el càrrec de director de la Institució del Teatre de la Generalitat de Catalunya, el senyor Joan Alavedra i Sugranyes, el qual fou acomiadat, sense causa que ho justificués, per una Ordre dictada el dia 15 d'octubre del 1934.»

* * *

Atenent l'augment considerable de treball que s'havia notat a la Secretaria i a la necessitat de procedir a la reorganització de la Biblioteca, a proposta del Patronat va ésser nomenat auxiliar de la Secretaria el senyor Marcel·lí Genescà i Oliveres, en virtut d'Ordre de la Conselleria de Cultura del 9 de maig.

INGRESSOS AL MUSEU DEL TEATRE

Durant el present curs han ingressat al Museu els següents donatius:

Del mestre *Eusebi Bosc i Humet* : Dotze retrats d'autors i actors diversos; vint, d'artistes d'òpera i sarsuela; cinquanta-cinc, de músics i compositors, i tres, de crítics musicals.

D'*Alfred Soler*, en nom de la difunta filla de l'escenògraf Feliu Coge: Tres corones de flors artificials que havien estat concedides a aquest artista com a premis als seus treballs.

De *Teresa Llopart* : Seixanta-cinc figurins d'altres tants personatges escènics; tretze esbossos per a l'obra *De la Terra al Sol*, original de Soler i Rovirosa; una làmina amb setze figurins teatrals; cinquanta-un retrats dels actors Fontova i Soler; cinc retrats anecdòtics de personalitats del nostre teatre; una col·lecció de crítiques de balls del Cercle Artístic, publicades en la premsa de Barcelona.

De *Segimon Codina* : Seixanta-vuit programes de funcions del Teatre del Liceu i cinc retrats de diferents artistes de teatre.

De *J. Terrades* : Una col·lecció de dibuixos per a les representacions casolanes, dites «ombres xineses», i una copiosa col·lecció de gravats relatius al teatre.

De la casa *Bechin Germans* : L'original en guix de la làpida que va ésser col·locada a la casa on va morir el mestre Vidiella.

De la *Companyia de Wagons-Lits* : Cartell de la representació de «Le grand théâtre du monde», de Calderon.

Corones ofrenades en vida a l'escenògraf Coge.

De *J. Vidal i Ventosa* : Dues fotografies del baríton Maurel i un programa, imprès en setí, d'una funció celebrada al Teatre del Liceu.

Dels *Concerts Daniel* : Cartells dels concerts Menuhin i retrats d'aquest artista.

D'*Eugeni Pieri* : Vint-i-set retrats d'artistes d'òpera.

Del *Teatre d'Olesa* : Cartell de les representacions de «La Passió».

D'*Apel·les Mestres* : Projecte de decoració del quadre «El gigante tragabolas».

Dels *Fills de Lleó Fontova* : La col·lecció a què es fa referència en altre lloc d'aquesta Memòria (en total noranta peces).

Els teatres de la nostra ciutat esmentats en la Memòria anterior, més el *Tivoli* i el *Victoria*, han donat també tots els cartells artístics que han publicat durant la temporada, relatius a obres representades en llurs escenaris.

Han estat fetes les següents adquisicions:

Obres completes d'Ignasi Iglésias; Obres completes d'Àngel Guimerà; «Francesc Viñas» (Gregori); «La preceptiva dramática de Lope de Vega» (Romero-Navarro); «Lope de Vega en Alemania» (Farinelli); «Les bals travestis et les tableaux vivants» (Lens); «Estudio psicológico sobre Lope de Vega» (Romeu Flores); «Le Théâtre», revista (anys 1922, 1923 i 1924); «El Teatro Real de Madrid» (Bilbao); Quaranta-quatre obres dramàtiques publicades en «L'Illustration Théâtrale» de París; «Theatre Arts Print» (Col·lecció de fotografies de decoracions. Dos volums.); «A Theatre Library» (Gilder); «Theatre book» (Tucker); «The greck theatre and ist drama» (Flickinger); «Das buchnenluld» (Niessen); «The musich and musicals instruments of Japan» (Piggolt); «Tanzerinnen» (Nicolau); «Dictionnaire du théâtre» (Pougin); «Le Théâtre» (Fabre); «Pouvoir de Beethoven» (Buenzod); «Vie de Mozart» (Petron); «Croniques de una vie» (dos volums. Strawinsky); «La petite chronique d'Anne Madalene Bach»; «Corneille intime» (Corbeillier); «Théâtre heroïque» (Frandin); «Histoire de l'Opera en Europe» (Rolland); «Del romanticismo musical» (Torrefranca); «Tragédies», d'Esquil (tres volums); «Commedies», de Plaute (dos volums); «Peer Gynt» (Ibsen); «Wagner au le Nibelung» (Lalo); «El Teatro» (Mcretti); «La chapelle de musique des Rois de France» (Costel Blaze), i «Histoire de l'Opera buffa».

A més, la Institució ha estat subscripta a les següents revistes : *Jeux, tretaux et personnages*, d'Auxerre; *Le Théâtre Amateur*, de París; *Play Pictorial*, de Londres; *Theatre Wold*, de Londres; *Theatre Arts Montly*, de Nova York; *The Stage*, de Nova York; *Scenario*, de Roma, i *Ritmo*, de Madrid.

OBITUARI

Al mes d'abril del 1936 va morir la que havia estat distingida actriu del teatre català Rosa Cazorro. A l'acte de l'enterrament va assistir una representació de la nostra Institució.

A la matinada del 19 de juliol, en el moment inicial de la gran convulsió que encara estem vivint, va morir l'insigne artista i aplaudit autor dramàtic Apel·les Mestres. Poc temps abans, la ciutat, i amb ella tot Catalunya, li havia tributat un sentit homenatge. La seva vida havia ultrapassat els vuitanta anys, i el seu treball constant havia donat a l'art i a les lletres fruits saborosos i abundants. Havia arribat, doncs, a una fita

gairebé culminant, i l'homenatge resultava com una anticipació, en vida, dels honors que s'acostumen a retre als grans homes després de la mort. La casualitat ha fet que aquest tribut pòstum no fos possible en aquells moments, ni ho sigui encara en els actuals, després d'uns quants mesos del traspàs. L'enterrament, efectuat en plena revolta, materialment sota la pluja de bales que queien en els carrers de Barcelona, només va tenir la presència dels dos o tres amics íntims que tingueren la fortitud de desafiar la situació per a acompanyar atropelladament el cadàver fins al cementiri. La nostra Institució, doncs, no va estar present en aquest acte que, en altres circumstàncies, hauria estat una gran manifestació d'estima a l'obra i a la personalitat del mestre. Un dia aportarà degudament la part del testimoni d'admiració que li correspon. Mentrestant sent la satisfacció d'haver pres part, com ja expliquem en un altre lloc, a l'homenatge que coronà la gloriosa i fecunda vida del gran dibuixant, pulcre poeta, notable músic, intel·ligent dramaturg i culte col·leccionista.

VÀRIA

La Institució va oferir un premi per al quart Concurs de Teatre Català Amateur, que es va celebrar durant el mes de desembre del 1935.

*

El dia 28 d'aquest mateix mes l'Associació de Música Antiga va celebrar, en la nostra sala d'actes, la seva sessió sobre «Aspectes de teatre líric espanyol en els segles XVII.^è i XVIII.^è».

*

La Institució va trametre a l'Acadèmia Espanyola una manifestació de condol per la mort del Secretari perpetu d'aqueixa docta corporació, senyor Emili Cotarelo, il·lustre escriptor, que amb tanta profunditat s'havia dedicat als estudis de la història del teatre espanyol.

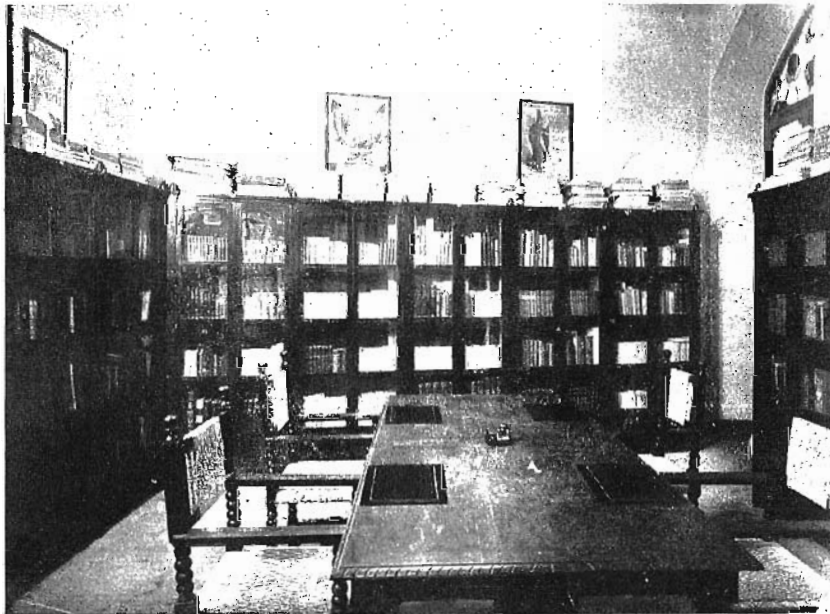
*

Enric Giménez va representar la nostra Institució en la sessió de lliurament de la Medalla de la Ciutat a Apelles Mestres, que va tenir lloc al Saló de Cent de l'Ajuntament el 10 de novembre del 1935.

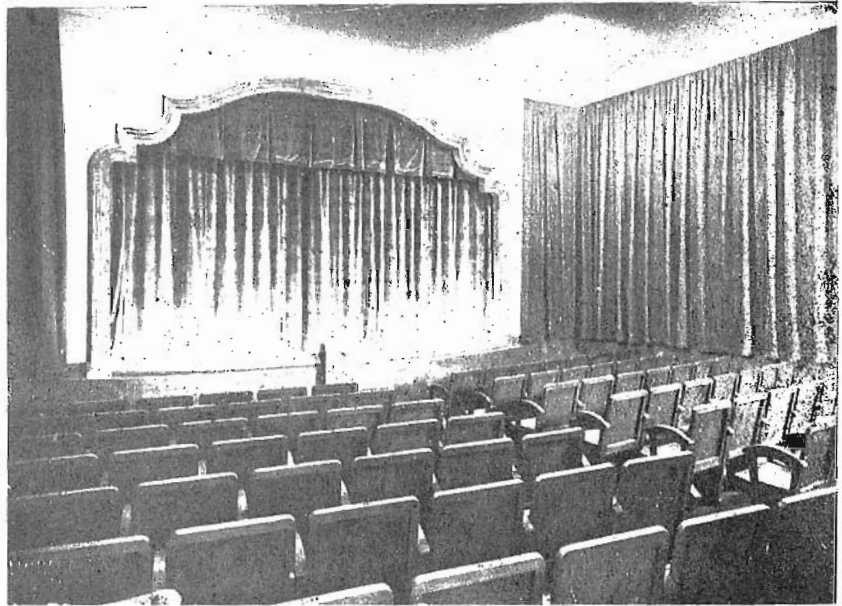

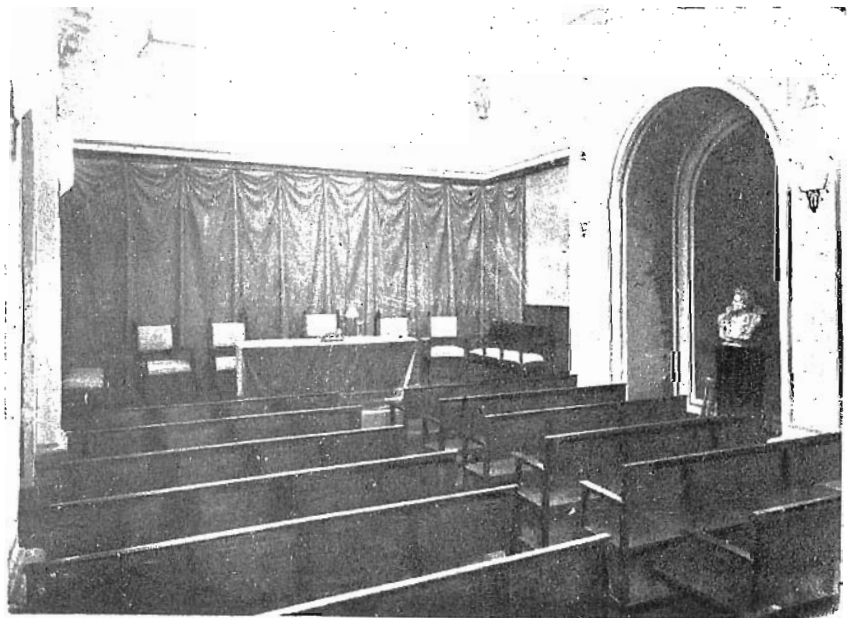
El vestíbul de la casa de la Institució del Teatre

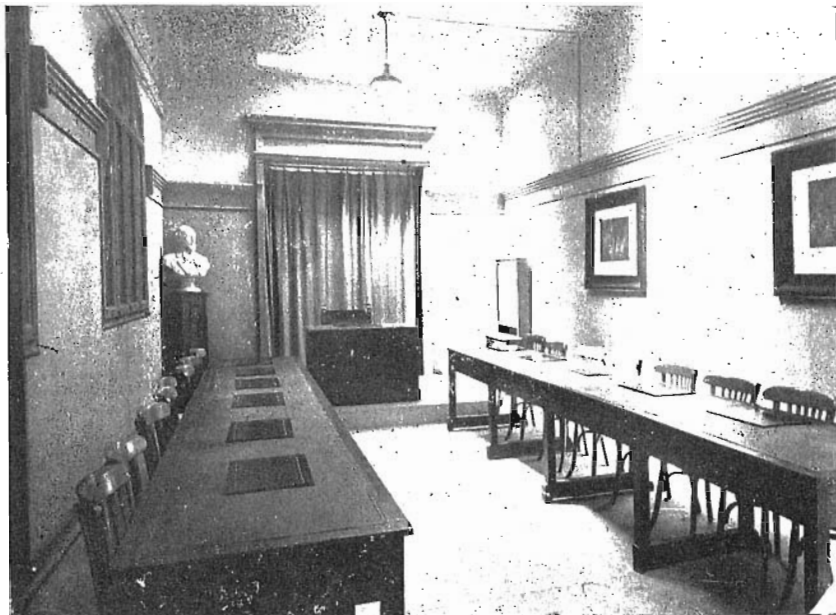
Instal·lació provisional de la Biblioteca

El teatre de l'aula de pràctiques escèniques

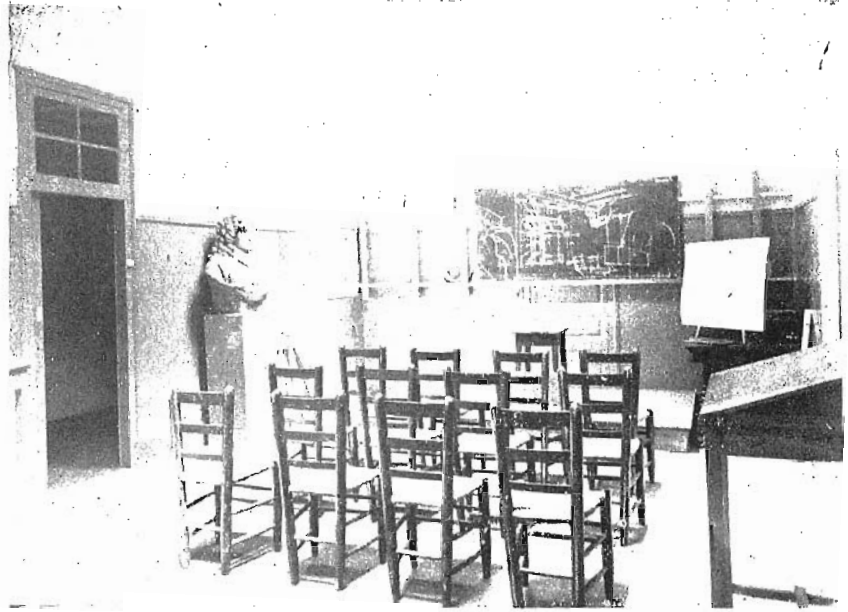
La sala de conferències

Una de les noves aules de declamació

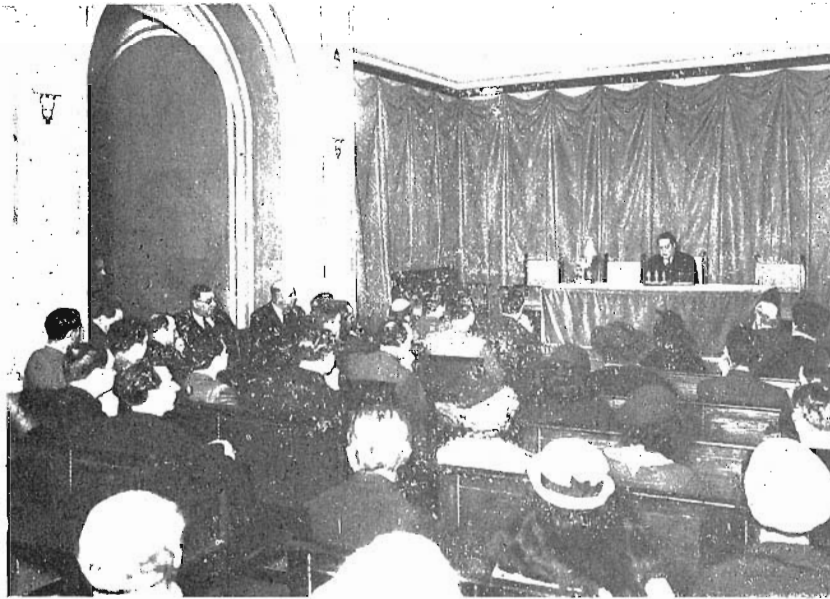
Una altra aula de declamació

Una de les aules d'Escenografia

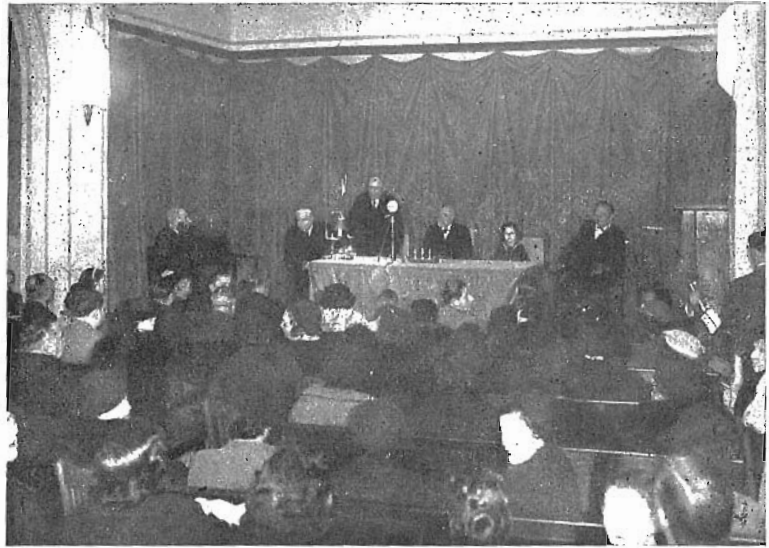
L'aula de maquillatge

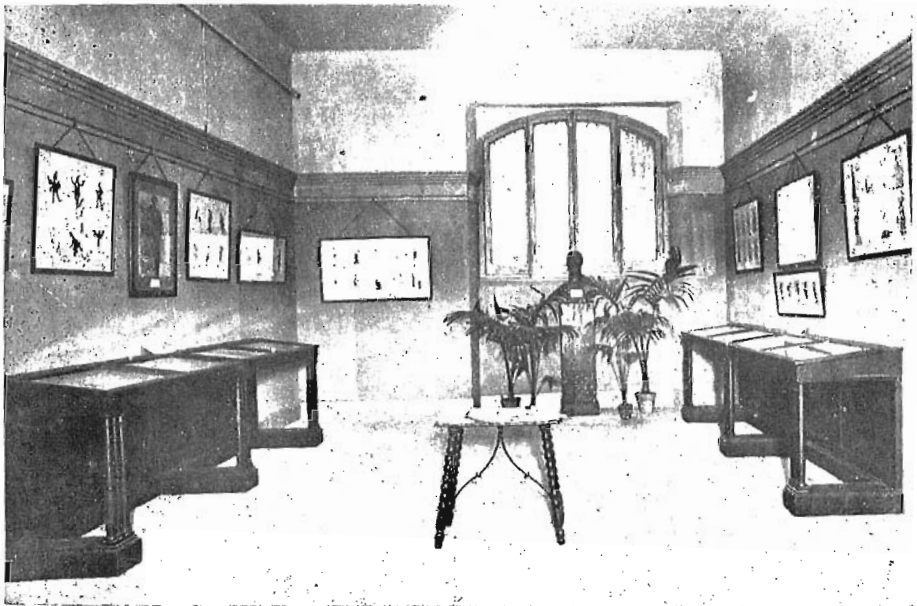
Conferència de Francesc Curet, sobre «Teatres particulars de Barcelona al XVIII.^a segle»

Conferència de Josep Gregor, sobre «El museu del teatre de Viena»

Conferència de Joaquim Montero,
en ocasió de l'homenatge a Apel·les Mestres

Exposició Apel·les Mestres, en el nostre saló d'exposicions,
en ocasió de l'homenatge

Una escena de l'obra *La presentalla*, representada en el nostre teatre de l'aula de pràctiques escèniques, en ocasió de l'homenatge a Apel·les Mestres

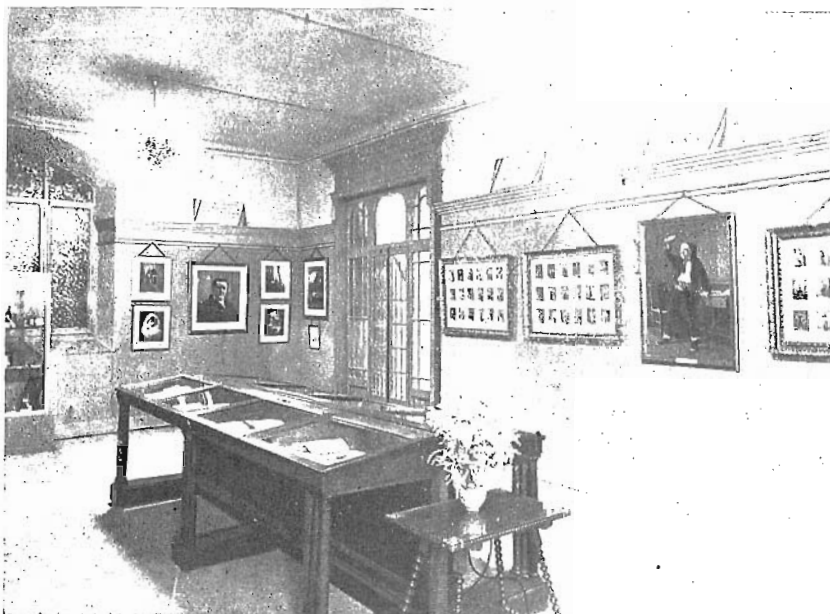
Conferència de Manuel de Montoliu, sobre «El sistema dramàtic de Lope de Vega»

Conferència de Josep Artís, sobre «Semblança de Lleó Fontova»

Inauguració de l'exposició de records personals de Lleó Fontova,
en el nostre local

Un aspecte de l'exposició de records personals de Lleó Fontova

Una escena de l'obra *Cors de dona*, de Santiago Rossinyol, representada en el nostre teatre de l'aula de pràctiques escèniques

Conferència de Prudenci Bertrana, sobre «En Rossinyol que jo he tractat»

Inauguració del bust de Rossinyol en el vestíbul de la Institució del Teatre

Sessió d'homenatge al mestre Enric Morera

El públic visitant l'exposició de treballs dels alumnes de la classe d'Escenografia

Alumnes que recitaren fragments dramàtics en la sessió de fi de curs

Una escena de *La Teta gallinaire*, de Camprodon, representada en el teatre de l'aula de pràctiques escèniques, en la sessió de fi de curs

PUBLICACIONS DE LA INSTITUCIÓ DEL TEATRE

MEMÒRIES DE SECRETARIA

Fundació i cursos 1913, 1913-14 i 1914-15.

Curs 1915-16.

Curs 1916-17.

Cursos 1917-18 i 1918-19.

Cursos 1919-20 a 1926-27.

Curs 1927-28.

Congrés i Exposició Internacional del Teatre 1929.

Cursos 1928-29 a 1933-34.

Cursos 1934-35 i 1935-36.

BIBLIOTECA TEATRAL

- I. *Nausica*, de Joan Maragall.
- II. *Els germans Karamazow*, de Fedor Dostoiewski. Traducció de J. Millàs-Raurell.
- III. *Matilde d'Anglaterra*, de Ferran Soldevila (Premi 1921 de la Institució del Teatre).
- IV. *El paquebot «Tenacity»*, de Charles Vildrac. Traducció de Carles Soldevila.
- V. *La rondalla del Tsar Saltan*, de Puixkin i Bielski, amb música de Rimski-Kórsakov. Traducció de Joaquim Pena i K. Gousseff.
- VI. *La ciutat invisible de Kitef*, de Rimski-Kórsakov. Traducció de Joaquim Pena i R. J. Slaby.

ESTUDIS

Primera sèrie

- Del diàleg en la poesia medieval catalana*, per Lluís Nicolau d'Olwer.
- Les representacions teatrals als camps de batalla de França*, per Frederic Pujolà i Vallès.
- El Teatre de la Ciutat*, per Lluís Duran i Ventosa.
- Consideracions sobre les interpretacions dels personatges de Shakespeare*, per M. Morera i Galfcia.
- Molière i la farsa dels metges*, per Adrià Gual.
- La dansa popular com a element de cultura per a l'actor català*, per Aureli Capmany.
- El nacionalisme en el teatre*, per Ventura Gassol.

Segona sèrie

1. *El teatro romántico español*, per Joaquim Montaner.
2. *Un maestro de la escenografía : Soler y Rovirosa*, per Josep Francès.
3. *Temas de historia del teatro*, per Adrià Gual.
4. *Las representaciones teatrales en Grecia y Roma*, per P. Bosch Gimpera.
5. *Estudios y comunicaciones*. Del Tercer Congrés Internacional del Teatre (dos volums).
6. *La participación musical en el antiguo teatro español*, per Josep Subirà.
7. *Contribución a la bibliografía española de Shakespeare*, per Antòs Par.
8. *La vida de Shakespeare*, per Antòs Par.
9. *L'estudi de la ciència del teatre a Alemanya*, per Hans Knudsen.
10. *Assaigs diversos*, per Lluís Labarta, Pere Coromines, Manuel de Montoliu i J. Font i Solsona.
11. *Tres conferències sobre teatre retrospectiu*, per Josep Artís.
12. *Teatres particulars de Barcelona al XVIII.º segle*, per Francesc Curet.
13. *De l'homenatge a Apèl·les Mestres*, per Manuel Marinello i Joaquim Montero.
14. *Semblança de Lleó Fontova*, per Josep Artís.
15. *En Rossinyol que jo he tractat*, per Prudenci Bertrana.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO